

BEVÆGELSER I L1-FAGET I NORDEN

Belyst gennem ph.d.-afhandlinger (abstracts)
fra Danmark, Finland, Norge og Sverige i
perioden 2000-2017

HOLMBERG ET AL. (2019): "ON THE EMERGENCE OF THE L1 FIELD"

- ❖ Formålet med studiet er at undersøge, om der i perioden vokser et selvstændigt fagdidaktisk og tværfagligt forskningsområde frem og i givet fald hvilket.
- ❖ Et område, der med Bernstein (2003) vil kunne anskues som et professionsorienteret praksisfelt.
- ❖ Hvad kendetegner det emergende L1-didaktiske forskningsfelt?
- ❖ Hvilke bevægelser ses inden for og mellem de nordiske lande?
- ❖ Hvordan kan de nationale udviklinger og forskelle forklares?

METODE OG EMPIRI

- ❖ En komparativ historisk undersøgelse, der har involveret fire lande (og otte forskere).
- ❖ Datagrundlaget for studierne er abstracts fra ph.d.-afhandlinger inden for modersmålsdidaktisk forskning fra perioden 2000-2017.
- ❖ Inspireret af et svensk studie (Holmberg & Nordenstam 2016), som undersøger svenskfaget ud fra ph.d.-afhandlinger
- ❖ Ph.d.-afhandlingen har en særstilling i konstitutionen af et fag, eftersom afhandlinger prøves af videnskabelige eksperter inden for feltet i en institutionaliseret offentlig bedømmelsesproces.
- ❖ Afhandlinger antages at repræsentere positioner, der på det givne tidspunkt anses for at være anerkendelsesværdige og betegnende for forskningsfeltet.

DATAINDSAMLING - HÅNDHOLDT

Name + title	Year	University	Discipline	1. Field 2. Methods 3. Kind of data	Age group	Format	Language	Gender of author
Barbara Illum Argumentation som nyt tiltag i skriftlig fremstilling – med særligt henblik på skriveundervisning i dansk i gymnasieskolen.	2001	Aarhus University	Language and literature studies (“Institut for Nordisk sprog og litteratur”)	1. Writing 2. Qualitative 3. Student texts	Upper secondary	Monography	Danish	F
Ayoe Qvist Henkel Mellemværender. Litteratur for børn og unge midt i en medietid: Intermedialitet, materialitet og litteraturdidaktiske perspektiver	2017	Aarhus University	Department of Culture and Communication	1. Literature and mediatization 2. Qualitative 3. Textual analysis	Lower and upper secondary	Anthology	Danish and English	F

HVILKE OMRÅDER ER INKLUDERET I L1-DIDAKTIK?

- ❖ Afgrænsninger inden for et tværfagligt og komplekst forskningsfelt som det L1-didaktiske kan være vanskelige.
- ❖ En central del af studiets datasæt udgøres af afhandlinger, der direkte tematiserer et nationalt L1-fag, men derudover inkluderes også afhandlinger, der bevæger sig på tværs af faglige domæner eller som beskæftiger sig med tilgrænsende felter som fx L2, hvis de også reflekterer L1-faget eller dets indhold.
- ❖ Ekskluderet er læse/stavefærdigheder isoleret set og ikke læsning i andre fag
- ❖ Inkluderet er fagkonceptioner, litteratur, literacy, sprog, medier, teknologi, drama (kategoriseret efter forfatterens egne emneord) – alt sammen i didaktisk kontekst

VOLUMEN OG EMNER INDEN FOR L1

Table 1. Distribution between main content fields.

	Denmark	Finland	Norway	Sweden	Total
Reading (skills)	2	30	4	17	53
Writing	7	9	12	20	48
Literature (reading and teaching)	8	6	7	23	44
Multimodality, media & technology	8	7	5	4	25
L1 curriculum & profession	6	6	2	10	22
Orality	1	2	2	4	9
Other	-	3	5	6	15
Number	32	63	37	84	216

SPROG, FORMAT, KØN

Table 2. Distribution of language and format of the dissertations and gender of the authors.

	Denmark	Finland	Norway	Sweden	Total
Language	Danish 28 English 3 Mixed 1	Finnish 36 Swedish 9 English 18	Norwegian 33 English 3 Mixed 1	Swedish 78 English 6	National languages 184 English 30 Mixed 2
Format					
Monograph/ anthology	29/3	47/16	24/13	77/7	177/39
Gender					
Male/female	11/21	7/54	10/27	15/69	43/171

DANSKE FUND (INDTIL 2017)

- ❖ 32 forsvarede afhandlinger
- ❖ Fem universiteter: Aalborg, Aarhus (inklusive DPU), Syddansk, Roskilde, København
- ❖ Kvalitative studier
- ❖ Spredning i emner, men særlig vægt på litteratur og multimodalitet/teknologi.
- ❖ 11 mænd, 21 kvinder
- ❖ 3 afhandlinger på engelsk, 28 på dansk, én blandet
- ❖ 29 monografier, 3 antologier

UDVIKLING AF FELTET 2000-2017

- ❖ Bevægelse fra samlede konceptioner til større grad af specificitet (ud i fagets hjørner)
- ❖ - fra dokumentanalyser til empiriske analyser
- ❖ - fra primær interesse for ungdomsuddannelser til hele skolesystemet (i takt med at Rådet for Uddannelsesforskning kommer på banen)

- ❖ Stadigvæk mange underbelyste felter

HVAD MED DE SENESTE FEM ÅR?

- ❖ En glørværdig tid med en fordobling i antallet af afhandlinger?
- ❖ Er faget blevet (endnu) bredere?
- ❖ Findes der både kvalitativ og kvantitativ ph.d.-forskning i L1?
- ❖ Flere antologiforhandlinger?
- ❖ Flere afhandlinger på engelsk?
- ❖ Flere universiteter eller centralisering af L1-forskning?
- ❖ Hvad med køns(u)balancerne?
- ❖ Hvad betyder forskellige samarbejder og finansieringskilder?

Copyright: Ole Lund
Kirkegaard 1975

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

26. APRIL 2022

ANNA KARLSKOV SKYGGEBJERG
STUDIELEDER OG VICEINSTITUTLEDER

AARHUS
UNIVERSITET